

SAK 29/2019

REGULERING AV FISKET ETTER LODDE VED ISLAND, GRØNLAND OG JAN MAYEN SESONGEN 2019/2020

1 SAMMENDRAG

Dersom det blir funnet forsvarlig å åpne for et loddefiske sesongen 2019/2020 foreslår Fiskeridirektoratet å videreføre reguleringsopplegget fra sesongen 2017/2018.

2 KORT HISTORIKK

Tabell 1 viser norske fartøys loddefangster ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2007-2019, fordelt på sesong.

Tabell 1: Norske fartøys loddefangster ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2007-2019, fordelt på sesonger (kvantum i tonn).

Sesong	Sommerfiske			Vinterfiske	Totalt
	GØS	IØS	Totalt	IØS	
2007/2008	Ikke åpent			35 758	35 758
2008/2009	Ikke åpent				
2009/2010	Ikke åpent			28 252	28 252
2010/2011	Ikke åpent			30 805	30 805
2011/2012	58 493	ikke åpent	58 493	46 171	104 664
2012/2013	Ikke åpent			40 603	40 603
2013/2014	Ikke åpent			6 175	6 175
2014/2015	30 486	ikke åpent	30 486	50 508	80 994
2015/2016	Ikke åpent			58 239	58 239
2016/2017	Ikke åpent			59 266	59 266
2017/2018	Ikke åpent			74 079	74 079
2018/2019	Ikke åpent				

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 16. oktober 2019.

3 LODDEFISKET VED ISLAND, GRØNLAND OG JAN MAYEN SESONGEN 2018/2019

ICES kom allerede den 27. november 2017 med kvoterådet for sesongen 2018/2019. Det ble konkludert med følgende:

ICES advises that when the harvest control rule agreed by the Coastal States is applied, the initial TAC for the fishing season 2018/2019 should be zero tonnes. The initial TAC should be revised based on acoustic survey information in autumn 2018. The final TAC should be set on the basis of survey information in autumn 2018 and winter 2018/2019.

Det ble derfor ikke funnet forsvarlig å åpne for et sommerfiske i 2018.

Høsten 2018 ble det gjennomført et nytt tokt i perioden 5.- 28. september. To islandske forskningsfartøy og et fartøy innleid av grønlandske myndigheter deltok i toktet. Det var stort sett gode forhold, noe som gjorde det mulig å følge planlagt rute. Det ble funnet lodde over hele området. Den totale størrelsen på bestanden ble målt til 337 000 tonn, og SSB for 2018/2019 ble beregnet til 238 000 tonn lodde. Det ble målt kun 11 milliarder eller 99 000 tonn 0-åringer. Ifølge fangstregelen må man finne mer enn 50 milliarder 0-åringer for å kunne fastsette kvote for sesongen 2019/2020.

Gjeldende fangstregel er basert på at det med 95 % sannsynlighet skal stå igjen 150 000 tonn gytemoden lodde i mars 2019. Med bakgrunn i usikkerhet knyttet til beregningene, vekst og naturlig dødelighet av lodde, samt estimat av hvor mye lodde som blir spist av torsk, hyse og sei anbefalte ikke islandsk havforskning (MFRI) at det ble åpnet for et loddefiske 2018/2019. De viste videre til at endelig TAC ville bli satt basert på resultatet av tokt i januar-februar 2019.

I januar 2019 ble det gjennomført nye tokt. Forskningsfartøy og flere fiskebåter kartla de tradisjonelle områdene fra nordvest til øst av Island. I februar ble to norske fiskefartøy som var på Island leid inn for å delta i kartleggingen sammen med de islandske fartøyene.

Heller ikke da ble det funnet grunnlag for å åpne for et loddefiske sesongen 2018/2019.

Fiskeridirektoratet gjorde alt klart for å kunne igangsette et fiskeri på kort varsel dersom situasjonen skulle tilsi dette. Lisenssøknadene var klar til å sendes. NFD hadde også tett kontakt med EU om evt. bytte av loddekvote dersom det skulle vise seg var grunnlag for å åpne for loddefiske. Det var også tett kontakt med islandske myndigheter under toktene.

4. RAMMEVILKÅR FOR REGULERING AV FISKET SESONGEN 2019/2020

4.1. VITENSKAPELIGE ANBEFALINGER FOR LODDEFISKET 2019/2020

I henhold til revidert forvaltningsregel blir loddebestanden forvaltet i overensstemmelse med en tottrinns forvaltningsplan der man først fastsetter foreløpig TAC basert på akustiske målinger av mengden av rekrutter (1- åringer) foretatt om høsten. Startkvoten settes til 2/3 av den foreløpige TAC, basert på forutsetningen om at det skal være 95 % sannsynlighet for at minimum 150 000 tonn (Blim) lodde står igjen for å gyte på slutten av sesongen. Foreløpig TAC blir basert på den historiske sammenhengen mellom målt antall 1-åringer (umoden lodde) for ett gitt år mot målt antall 2-åringer (moden lodde) neste år. Det ligger en stor grad av forsiktighet i dette første rådet om foreløpig TAC.

Foreløpig TAC blir så oppdatert basert på toktet påfølgende høst, men nå blir bestanden av 2-åringer projisert frem til gyting ca. et halvt år senere. Den naturlige dødeligheten, som inkluderer loddekonsumet til torsk, blir modellert og er med i denne framskrivningen. Den endelige TAC blir satt påfølgende vinter basert på et tokt i gyteområdet. Fremdeles er rådet basert på forutsetningen om at det med minst 95 % sannsynlighet skal stå igjen 150 000 tonn gytemoden lodde på slutten av sesongen.

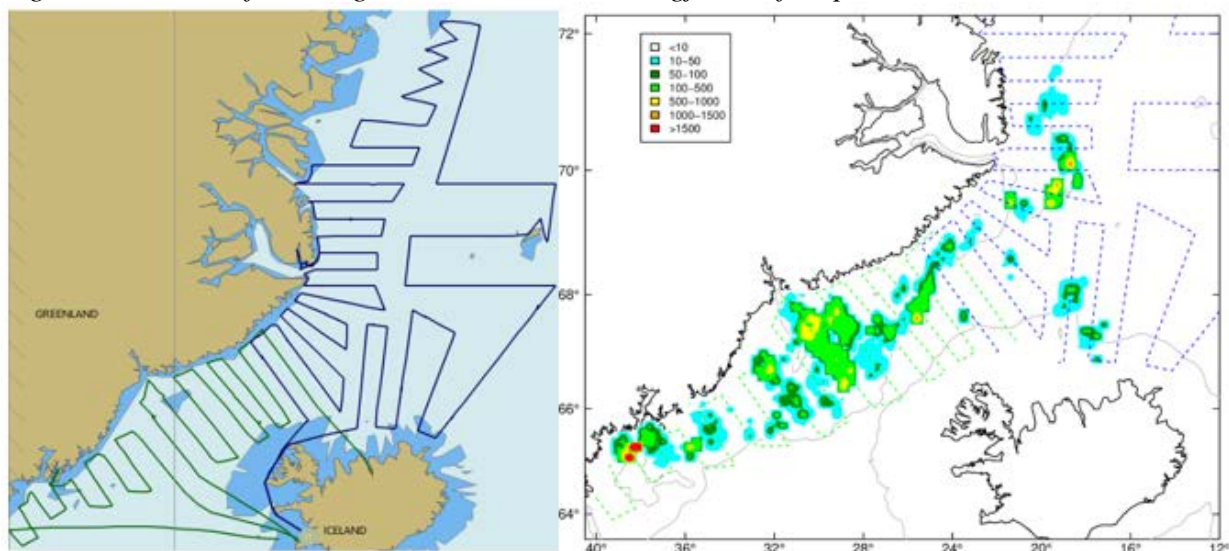
ICES publiserte 30. november 2018 kvoterådet for sesongen 2019/2020. Det ble konkludert med følgende:

ICES advises that when the harvest control rule agreed by the Coastal States is applied, the initial TAC for the fishing season July 2019–March 2020 should be zero tonnes.

For nærmere informasjon, se vedlagte råd fra ICES. Utsiktene for et loddefiske sesongen 2019/2020 ser ikke bra ut med bakgrunn i målingene som ble gjort av to islandske fartøyer september 2018 der det ble målt bare 10,8 billioner yngel.

Under kyststatsmøtet 29. mai d.å. var partene enige om at Island og Grønland skulle gjennomføre høsttokt i september og oktober for å estimere gytebestanden for 2020, samt estimere yngel som vil inngå i gytebestanden for 2021. To fartøyer gjennomførte toktet i perioden 12. september - 21. oktober. MFRI publiserte resultatet fra toktet den 30. oktober. Figur 1 viser hvilke områder som ble kartlagt under toktet.

Figur 1: Kart over forskningstokt vedrørende lodde gjennomført per høsten 2019.

Kilde: <https://www.hafogvatn.is/en/about/news-announcements/category/1/no-tac-recommended-for-capelin-during-the-20192020-season>

Som figuren viser ble det observert lodde over et bredt område. Det ble funnet mest umoden lodde i den sørvestlige delen av det undersøkte området, mens det lengre nord var størst konsentrasjon av moden lodde. Som tidligere år var det en vestlig fordeling, imidlertid ble det ikke funnet lodde så langt nord som tidligere.

Det totale estimatet for biomasse er på 795 000 tonn, hvorav 186 000 tonn moden lodde, 2 år og eldre. Det ble funnet et betydelig antall 0-åringer, dette ble estimert til 83 milliarder individer eller 608 000 tonn. I henhold til høstingsregelen må det være over 50 milliarder individer for å fastsette TAC for sesongen 2020/2021. ICES vil behandle dataene fra toktet og komme med råd for sesongen 2020/2021 den 29. november 2019.

Når det gjelder årets sesong må det iht. høstingsregelen være 95 % sannsynlighet for at det står igjen minst 150 000 tonn gytemoden lodde. Basert på resultatene fra toktet melder MFRI at det ikke er grunnlag for å fastsette TAC for sesongen 2019/2020. Imidlertid vil MFRI måle gytebestanden igjen i januar/februar 2020. For nærmere informasjon, se

<https://www.hafogvatn.is/en/about/news-announcements/category/1/no-tac-recommended-for-capelin-during-the-20192020-season>.

4.2 AVTALESITUASJONEN

4.2.1 «Trepartsavtalen» (inngått 21. juni 2018)

Totalkvoten blir fordelt mellom partene med 11 % til Grønland, 80 % til Island og 5 % til Norge.

Gjennom bilateral avtale mellom Island og Norge har Norge anledning til å fiske 100 % av norsk kvote, samt overføringer fra andre parter, i Islands økonomiske sone (IØS) nord for 64°30'. Fisket må avsluttes senest 22. februar. Dersom endelig TAC blir satt uvanlig sent, vil islandske myndigheter vurdere en forlengelse av fiskeperioden. Norge har anledning til å ha 30 fartøy i sonen samtidig.

Når det gjelder fiske i Grønlands økonomiske sone (GØS) har Norge full adgang til å fiske loddekvoten tildelt gjennom «trepartsavtalen» i Grønlands økonomiske sone (GØS) nord for 64°30'N, samt ingen begrensninger på antall fartøy i sonen samtidig.

4.2.2 «Smutthullavtalen»

Som et resultat av avtalen mellom Russland, Island og Norge, får Norge årlig overført et kvantum lodde fra Island. Størrelsen på overføringen henger sammen med den norske overføringen av torsk til Island. Overføringen av torsk er en fast prosent av TAC på torsk, uavhengig av TAC på lodde.

Torskefisket er regulert i kalenderår, mens loddefisket er regulert i sesong over to kalenderår. Siden det i mange år ikke har vært anledning til å fiske lodde i IØS om sommeren har den islandske torskekvoten gjennom «Smutthullavtalen» vært fisket i et annet kalenderår enn loddekomponenten. Dette betyr at Island i 2018 fisket torskekvoten som er relatert til den utnyttede loddekvote sesongen 2018/2019, der Norge ikke har fått utnyttet loddekvoten sin. Overføringen av lodde for sesongen 2018/2019 ville ha vært i størrelsesorden 26 900 tonn.

I den bilaterale protokollen mellom Norge og Island vedlagt «Smutthullavtalen» (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stprp-nr-74-1998-99-/id202600/sec12>) artikkel 3, 5 ledd står det som følger:

Dersom vedkommende bestand imidlertid skulle ligge under kritisk biologisk nivå, vil den norske kvoten av denne bestanden bli opphevet. I så fall skal partene innlede forhandlinger om alternativ kompensasjon.

Fiskeridirektoratet er kjent med at Nærings- og Fiskeridepartementet skulle ta kontakt med islandske myndigheter for å få avklart kompensasjon for manglende loddefiske sesongen 2018/2019.

4.2.3 Norge/EU

Når det har vært rom for det har Norge byttet til seg loddekvote ved Island, Grønland og Jan Mayen fra EU. Om dette blir mulig for sesongen for 2019/2020 er uvisst. Det er avhengig av om det blir funnet forsvarlig å åpne for et loddefiske, samt om Norge og EU blir enige om mulig kvotebytte.

4.2.4 Oppsummering - kvotesituasjonen for sesongen 2019/2020

Dersom det blir funnet grunnlag for å åpne et fiske etter lodde i januar/februar 2020 kan den norske kvoten bli bestående av følgende komponenter:

1. «Trepartsavtalen»
2. «Smuthullavtalen» - årets kvote, samt kompensasjon fra manglende fiske 2018/2019
3. Kvote fra EU – Kvoteavtale for 2020

Norske fartøy kan da fiske hele dette kvantumet i IØS.

5 REGULERING AV FISKET SESONGEN 2019/2020

5.1 DELTAKELSE

Fisket har tradisjonelt vært forbeholdt fartøy med ringnottillatelse. Det er også fastsatt i Islands nasjonale regulering at utenlandske fartøy må fiske med not i IØS.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy med ringnottillatelse gis anledning til å delta i loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2019/2020.

5.2 ÅPNINGSDATO

Fisket vil bli åpnet når partene er enige.

5.3 KVOTEBYTTE

Fiskeridirektøren legger til grunn at ordningen med kvotebytte blir videreført.

5.4 MAKSIMALKVOTER OG ALTERNATIVE REGULERINGSMODELLER

Med unntak av få år har dette fisket vært fordelt med maksimalkvoter etter «universalnøkkelen». Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av dette dersom det blir åpnet for et fiske sesongen 2019/2020.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøyene blir tildelt maksimalkvoter basert på universalnøkkelen.

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket, selv om enkelte fartøy ikke har fisket sin kvote.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøyene kan nytte faktisk lastekapasitet i fisket.

5.5 UTSEILING

For at ingen fartøy skal melde utseiling før de faktisk er i posisjon til å ta utseiling, foreslås det en videreføring av ordningen om at ingen fartøy kan ta utseiling før de er utlosset og har loddenot om bord. Norges Sildesalgslag administrerer utseilingen og fastsetter utseilingsstopp dersom det er nødvendig.

Fiskeridirektoratet kan fastsette siste frist for å foreta utseiling. Dette for å få en mest mulig effektiv og hensiktsmessig avvikling av dette fisket.

Ingen fartøy kan foreta utseiling uten på forhånd å ha meldt fra til Norges Sildesalgslag. Ved utseiling må fartøy være faktisk utlosset, ha loddenot om bord og ha forlatt land/kai.

Norges Sildesalgslag kan fastsette utseilingsstopp.

Fiskeridirektoratet kan fastsette siste frist for utseiling.

5.6 ADGANG TIL ISLANDS ØKONOMISKE SONE OG RAPPORTERING

Fiskeridirektoratet legger til grunn at maksimalt 30 norske fartøy kan fiske samtidig i IØS. I tillegg kommer 5 fartøy som kan delta i henhold til «Smutthullavtalen».

Som tidligere vil det være behov for en ordning som regulerer at antall fartøy som fisker samtidig i IØS er i overensstemmelse med det som hjemles i «Smutthullavtalen» og bilateral avtale mellom Island og Norge.

For å sikre en hensiktsmessig avvikling av fisket har Norges Sildesalgslag i mange år hatt hjemmel til å administrere innseilingsordning til IØS, herunder fastsette innseilingsstopp, samt administrere antall fartøy i fiske samtidig. Norges Sildesalgslag har døgnbemanning og god kontakt med flåten, og ordningen har etter Fiskeridirektørens oppfatning fungert godt.

Fartøy som har tatt utseiling skal melde fra til Norges Sildesalgslag ved inngang til IØS.

Fiskeridirektøren foreslår at Norges Sildesalgslag bemyndiges til å administrere innseilingsordning til IØS, samt administrere antall fartøy i fiske samtidig. Fiskeridirektoratet og Norges Sildesalgslag kan fastsette innseilingstopp til IØS.